

умовах [3, с. 26]. Особливу роль у розвитку та удосконаленні законодавства відіграє власне правовий фактор, що охоплює різні явища і процеси правового життя (наприклад, стан внутрішньо системних зв'язків законодавства; дія правових принципів; правове прогнозування та правовий моніторинг; рівень досконалості законодавчої техніки; якість юридичної освіти, її спеціалізація; та ін.).

Як висновок, можу зазначити, що з метою вдосконалення правотворчості в Україні, адаптації законів та інших правових актів до європейського законодавства належить розробити відповідні правові засоби, а саме: поліпшити порядок розроблення, прийняття й реалізації нормативної продукції; розробити єдині правила адаптації правових норм до європейського законодавства. Тобто, ефективність законодавства його реалізація залежить від багатьох чинників і перш за все від рівня економічної основи держави, пріоритетності прав і свобод людини і громадянина та дотримання правопорядку і законності у суспільстві.

Література

1. Законодавчий процес і парламентська законодавча процедура в Україні (проблеми якості, рекомендації щодо вдосконалення в контексті європейської практики): монографія / О.В. Скрипнюк, М.О. Теплюк, О.І. Ющик. Київ: Атіка-Н, 2010. С. 5–7.
2. Марченко М. Проблеми теорії держави і права. Москва: Проспект, 2006. 291 с.
3. Скаун О.Ф. Теорія права і держави: підручник. 2-ге вид., доп. Київ: Алерта, 2017. 528 с.

УДК 347.85(091)(043.2)

Клімук О.О., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Пильгун Н.В., к.ю.н., доцент

ІСТОРІЯ ПОХОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПОВІТРЯНОГО ТА КОСМІЧНОГО ПРАВА

Історія повітряного та космічного права, це досить цікавий та складний процес, який є актуальним через науково-технічний розвиток у галузі авіації. Початок формування міжнародного та космічного права було покладено запуском першого штучного супутника Землі 4 жовтня 1957 року в СРСР. Ця подія

ознаменувала нову еру в розвитку людства і справила істотний вплив на різні сторони життєдіяльності держав, у тому числі на міжнародні відносини. Виникла необхідність у правовому регулюванні космічної діяльності. Міжнародне космічне право – це галузь міжнародного права, що є системою принципів та норм, які встановлюють правовий режим космічного простору й небесних тіл і регулюють співробітництво між державами та міжнародними організаціями щодо дослідження і використання космічного простору. Необхідно зазначити, що міжнародне космічне право регулює не тільки діяльність держав у самому космічному просторі, включаючи небесні тіла, але й їх діяльність на Землі та в її повітряному просторі, пов'язану з дослідженням і використанням космосу.

Міжнародне повітряне право – це галузь міжнародного права, яка охоплює систему норм, що регулюють відносини між державами та іншими суб'єктами міжнародного права з приводу використання повітряних сполучень і гарантування їх безпеки. Сфера дії у просторі цієї галузі права зумовлена фізичними властивостями атмосфери як середовища, в якому можливі польоти штучних об'єктів з використанням їх аеродинамічних властивостей. Постійна практика польотів таких об'єктів та супутників на навколоземній орбіті призвела до появи міжнародно-правової звичаєвої норми, згідно з якою держави визнали межу між повітряним і космічним простором 100-110 км над рівнем моря. Для реалізації норм міжнародного повітряного права чільне місце відведено національному законодавству, яке регулює діяльність цивільної авіації і пов'язані з нею міжнародні правовідносини. В Україні основним законодавчим актом у цій сфері є Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 року [1, с. 307].

Саме найменування «міжнародне повітряне право» визначає питання про правову сферу його застосування. Мова йде про простір, що має юридичний статус повітряного простору. Точної межі між повітряним і космічним просторами не встановлено. Проблема такого встановлення пояснюється тим, що апарати «Шаттл» або «Буран» здійснюють політ як у космічному просторі, так і (особливо при приземленні) у повітряному просторі. Тобто при цьому вступають у дію як космічне, так і міжнародне повітряне право. Юридичний статус державного повітряного простору полягає в тому, що він знаходиться під суверенітетом держави, тобто в його межах діє виняткова юрисдикція певної держави. Держава самотійно і вільно встановлює його правовий режим з урахуванням

своїх міжнародних зобов'язань, що впливають із підписаних нею міжнародних договорів або інших джерел міжнародних зобов'язань [2, с. 182].

Українські дослідники проявляють неабиякий інтерес до наукових досліджень у галузі космічного та повітряного права. Саме Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України сьогодні належить науковий пріоритет у розробленні правових засад: регіонального співробітництва в дослідженні та використанні космічного простору в мирних цілях, розв'язання конфліктів, що виникають у відповідній сфері, убезпечення космічної діяльності від різного роду загроз, екологічних аспектів цієї діяльності. Космічно-правові дослідження базуються на попередніх досягненнях у розвитку міжнародного та національного космічного права, на світовій космічно-правовій доктрині, в створенні якої, починаючи з середини минулого століття, брали участь науковці та практики багатьох країн світу [3].

Отже, основні знання історії повітряного та космічного права сприяють розвитку взаємовигідного співробітництва у сфері цивільних космічних досліджень та використання космічного простору, зокрема, у напрямку спостереження Землі та глобального моніторингу. Крім цього заохочують та сприяють обміну досвідом щодо політики у галузі космосу, адміністрації та правових аспектів, а також щодо спільного бачення перспектив удосконалення правового регулювання авіакосмічної галузі, наголосивши на необхідності розвитку інфраструктури авіаційного транспорту; розвитку ракетобудування, забезпечення населення доступними, якісними та безпечними послугами з повітряних перевезень; створення умов, які зменшуватимуть або нейтралізуватимуть вплив криміногенних чинників на поширення корупції.

Література

1. Міжнародне публічне право: підручник. 2-ге вид., стер. / за ред. В. М. Репецького. Київ: Знання, 2012. 437 с.
2. Марушева О.Г. Міжнародне публічне право: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2015. 243 с.
3. Малишева Н.Р. Стан та перспективи розвитку наукових досліджень у галузі космічного права. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PrDe_2014_25_15.